

**Uchwała Nr XXXI/224/2016
Rady Miasta Marki
z dnia 29 czerwca 2016r.**

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Marki na lata 2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1515 z późn. zm), w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2015r., poz.1390) uchwala się, co następuje:

§ 1

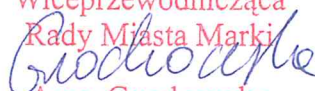
Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Marki na lata 2016-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

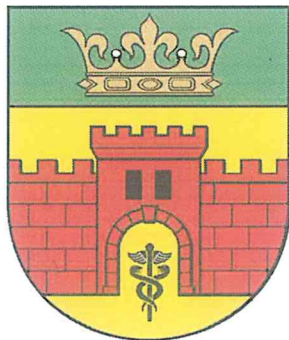
Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Marek.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodnicząca
Rady Miasta Marki

Anna Grochowska

PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
MIASTA MARKI
na lata 2016 – 2020

I. WPROWADZENIE.....	3
II. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE.....	4
III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE	6
IV. STAN ZASOBÓW	12
V. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE	12
VI. KIERUNKI DZIAŁAŃ	13
VII. CELE PROGRAMU, OBSZARY, DZIAŁANIA, WSKAŹNIKI.....	13
VIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROGRAMU	15
IX. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM	15

I. WPROWADZENIE

Jeszcze do niedawna uważano, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych, a agresję między członkami rodziny traktowano jako jedną z wielu normalnych form zachowania w codziennym życiu. Przemoc stosowana przez osobę dorosłą wobec bliskich (w tym dzieci), postrzegana była jako akceptowany sposób sprawowania nad nimi władzy i kontroli. Na gruncie prawa i polityki społecznej podejmowano próby wyróżnienia przemocy społecznie akceptowanej (dopuszczalnej) i nadużywania przemocy, czy "niewłaściwej" przemocy w rodzinie, co znacznie utrudniało wszelkie próby zajęcia się tym problemem. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem dość powszechnie występującym w społeczeństwie, niestety wciąż pozostającym jeszcze w czterech ścianach domów. Dotyka rodziny o różnym statusie społecznym.

Zgodnie z definicją, zawartą ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - przemoc w rodzinie jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc jest intencjonalna, narusza prawa i dobra osobiste drugiego człowieka, utrudnia samoobronę z uwagi na wyraźną asymetrię sił, powoduje szkody fizyczne i psychiczne – cierpienie i ból. Żaden człowiek nie powinien i nie może być narażony na przemoc w rodzinie. Dlatego też kwestia ta stanowi ogromne wyzwanie dla służb i instytucji zainteresowanych losem osób zagrożonych przemocą lub już jej doświadczających oraz zaspokojeniem potrzeb i praw tych osób.

Duże znaczenie w przypadku zagrożenia przemocą mają przede wszystkim działania profilaktyczne, które zaszczerpienie odpowiednio wcześniej dają szansę na uniknięcie głębokiego kryzysu w rodzinie. Nadrzędnym działaniem są nie tylko oddziaływania profilaktyczne, ale również szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy w rodzinie, a następnie przywrócenie osobom doświadczającym przemocy zdolności w zakresie godnego i bezpiecznego funkcjonowania w rodzinie. Dlatego też zakłada się aktywne włączenie w realizację Programu wszelkich służb mających styczność w codziennej pracy z rodziną. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wielu służb, a także zmiany świadomości społecznej. Z uwagi na dużą skalę występowania zjawiska przemocy w rodzinie i ze względu na jego dewastacyjny charakter tak w wymiarze jednostkowym jak i społecznym, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest jednym z zadań polityki społecznej realizowanym na różnych poziomach życia publicznego.

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy do zadań gminy i powiatu na zasadach określonych m.in. w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Powyższy akt prawny określa szczegółowo zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Ustawodawca w art. 6 ust. 2 oraz art. 9 wspomnianej ustawy wyznaczył gminom zadania z zakresu tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach którego funkcjonuje zespół interdyscyplinarny

ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ustawodawca zobowiązał również gminy do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W związku z tym, że realizacja poprzedniego programu dobiegła końca wraz z końcem 2015r. koniecznym stało się opracowanie nowego. Koordynatorem Programu będzie Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Markach.

Podstawy prawne Programu:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta”.

II. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy ofiarom i sprawcom, konieczne jest na wstępie zdefiniowanie najważniejszych pojęć związanych z tym zagadnieniem. Najczęściej stosowana definicja przez osoby zajmujące się pomocą ofiarom określa przemoc domową jako: działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste. Definicję osoby najbliższej znajdujemy zarówno w art. 115 § 11 Kodeksu karnego, jak i w art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Osobami najbliższymi są: małżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo, powinowaci, przysposobieni oraz ich małżonkowie, osoby pozostające we wspólnym pożyciu, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Wyróżnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych. Każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna. Przemoc w rodzinie ogranicza się do czterech podstawowych rodzajów. Jest to przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna i przemoc ekonomiczna oraz zaniedbanie. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższa tabela - rodzaje przemocy.

Rodzaje przemocy	Formy zachowań
Przemoc fizyczna	w swej czynnej postaci przybiera działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, duszenie, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni. Forma bierna przemocy fizycznej przejawia się w zakazach mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych lub zamknięciu osoby doznającej przemocy w areszcie domowym.
Przemoc psychiczna	działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystujące różnorodne mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągła krytyka, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie,

	odmawianie pożywienia, zmuszanie do wykonywania upokarzających czynności, sprowadzanie do domu osób nieakceptowanych przez domowników. Przemoc psychiczna może polegać również na niszczeniu przedmiotów mających wartość dla osoby poniżanej, zmuszaniu jej do opuszczania domu itp. Przemoc psychiczna nie pozostawia śladów widocznych „gołym okiem”, nie ma dla niej skali aby można było ustalić rozmiar krzywdzenia psychicznego.
Przemoc seksualna	zmuszenie osoby (ofiary) do aktywności seksualnej wbrew jej woli, bez pytania o jej zgodę, jak również w sytuacji gdy obawia się odmówić sprawcy. Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły fizycznej przez sprawcę, na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu. W przypadku dzieci częściej używa się określenia dziecko wykorzystywane seksualnie. Dziecko wykorzystywane seksualnie to każda jednostka ludzka w wieku bezwzględnej ochrony, którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej. W Polsce określono ten wiek na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystaniem seksualnym, nawet, jeśli dziecko wyraziło zgodę na kontakt seksualny
Przemoc ekonomiczna	działanie mające na celu doprowadzenie do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy. Przykładem przemocy ekonomicznej jest odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie ofierze podjęcia pracy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodzinie, okradanie, zmuszanie do zaciągania kredytów bądź pożyczek wbrew woli np. współmałżonka.
Zaniedbanie	zjawisko społeczne, które odnosi się w szczególności do relacji opartej na zależności w szczególności: rodzic - dziecko, opiekun – osoba nieporadna (z uwagi na wiek lub niepełnosprawność). Charakteryzuje je niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizjologicznych i emocjonalnych osoby zależnej oraz brak zapewnienia właściwej uwagi, troski, opieki ze strony osób najbliższych.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

- ❖ Faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych.
- ❖ Faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, ofiary pod wpływem silnych emocji spowodowanych doznaną krzywdą decydują się wezwać pomoc, złożyć zawiadomienie na policję, podjąć inne działania.
- ❖ Faza miodowego miesiąca – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Sprawca obiecuje poprawę, deklaruje, że nigdy się to nie powtórzy, jest miły i troskliwy. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, ponieważ pragnie by to była prawda. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy spowodowanym wzrostem napięcia. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca

ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

Podstawą do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest świadomość, że:

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca.
3. Zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doświadczającej przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja bycia ofiarą przemocy w rodzinie.

Stosowanie przemocy wobec osób najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu kwalifikowanym z art. 207 ustawy Kodeks karny (Dz. U. z 1997 Nr 88, poz. 553 z póź. zm.), który stanowi:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie należy do zjawisk, w których obiektywna diagnoza społeczna jest utrudniona. Złożony kontekst czynników kulturowych i społecznych sprawia, że źródła informacji o problemie ukazują jedynie fragment rzeczywistego obrazu zjawiska. Na terenie Miasta Marki przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskim dochodami. Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie tego zjawiska wymaga współpracy różnych służb i budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

1. Skala problemu przemocy w rodzinie w mieście Marki.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie. Skala problemu przemocy w rodzinie została określona na podstawie informacji uzyskanych z danych statystycznych ze sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego w Markach oraz danych z badań ankietowych.

Ze względu na specyfikę przemocy oszacowanie jej skali nie jest łatwym zadaniem. Trudno jednoznacznie określić liczbę ofiar przemocy, które w wielu przypadkach nie składają zawiadomienia o przestępstwie z różnych powodów m.in. obawy przed sprawcą, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, ochrony sprawców lub osób z nimi związanych przed cierpieniem, wstydu, obawy przed wykluczeniem społecznym i innych czynników. Przedstawione czynniki powstrzymujące przed składaniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie i znajome.

Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieuwidniona.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. określa, które instytucje mogą wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”. Z dokonanej analizy wynika, że najwięcej Niebieskich Kart jest zakładanych przez Policję (patrz poniższe tabele) (od 28 w roku 2013 do 36 w 2014). Drugą w kolejności instytucją realizującą procedurę „Niebieskie Karty” jest OPS (jednostki organizacyjne pomocy społecznej) (od 7 w roku 2013 do 6 w roku 2014). Kolejne instytucje to Oświata i Służba Zdrowia. Najmniej działań w przedstawionym zakresie realizowała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Markach, gdzie w omawianym okresie w żadnym przypadku nie rozpoczęto procedury „Niebieskiej Karty”.

DANE STATYSTYCZNE

Tabela 1. Rok 2012

Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart A” wszczynających procedurę przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów					
Ogółem	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	GKRPA	Policja	Oświata	Ochrona zdrowia
5	2	0	2	0	1

Tabela 2. Rok 2013

Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart A” wszczynających procedurę przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów					
Ogółem	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	GKRPA	Policja	Oświata	Ochrona zdrowia
37	7	0	28	2	0

Tabela 3. Rok 2014

Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart A” wszczynających procedurę przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów					
Ogółem	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	GKRPA	Policja	Oświata	Ochrona zdrowia
42	6	0	36	0	0

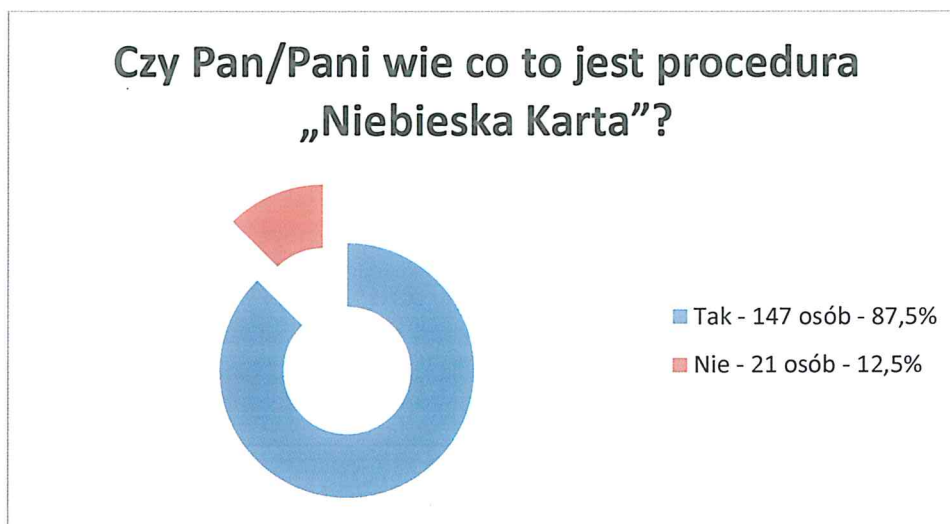
Tabela 4. Rok 2015

Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart A” wszczynających procedurę przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów					
Ogółem	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	GKRPA	Policja	Oświata	Ochrona zdrowia
17	4	0	12	1	0

Do analizy przedłożono 168 wypełnionych ankiet, w których badani wyrazili opinie na temat zjawiska przemocy w rodzinie w mieście.

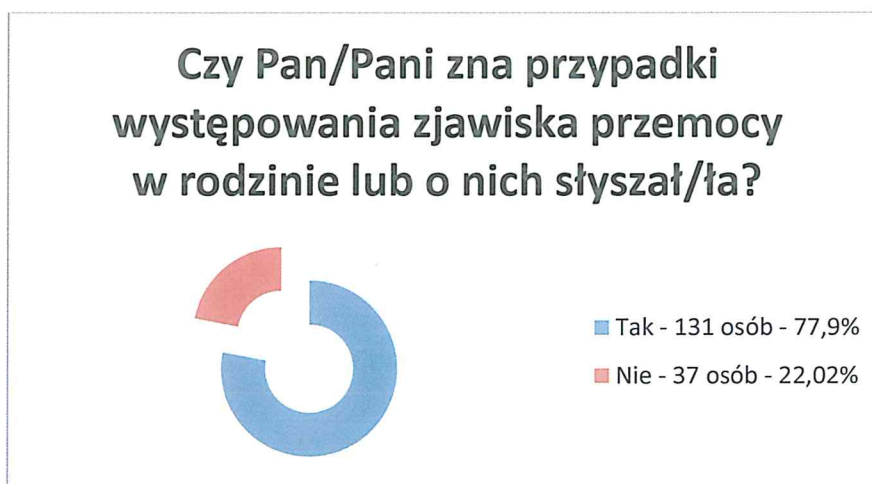
W pierwszej kolejności zapytano ankietowanych – Czy Pan/Pani wie co to jest procedura „Niebieska Karta”?

Wykres 1.

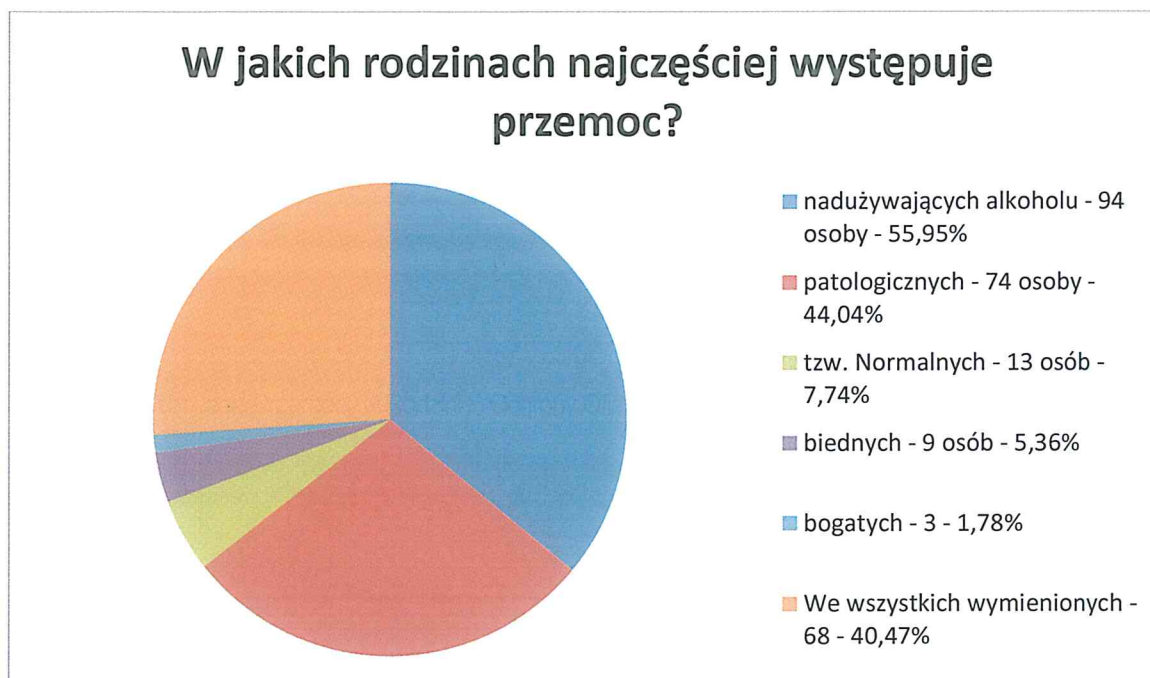
Ankietowani w zdecydowanej większości (87.5 %) znają procedurę „Niebieska Karta”. Zaledwie 12.5% nie wie czym jest procedura „Niebieskiej Karty”. Następnie ankietowani odpowiadali na pytanie” Czy Pan/Pani zna przypadki występowania zjawiska przemocy w rodzinie lub o nich słyszał/ła?

Wykres 2.

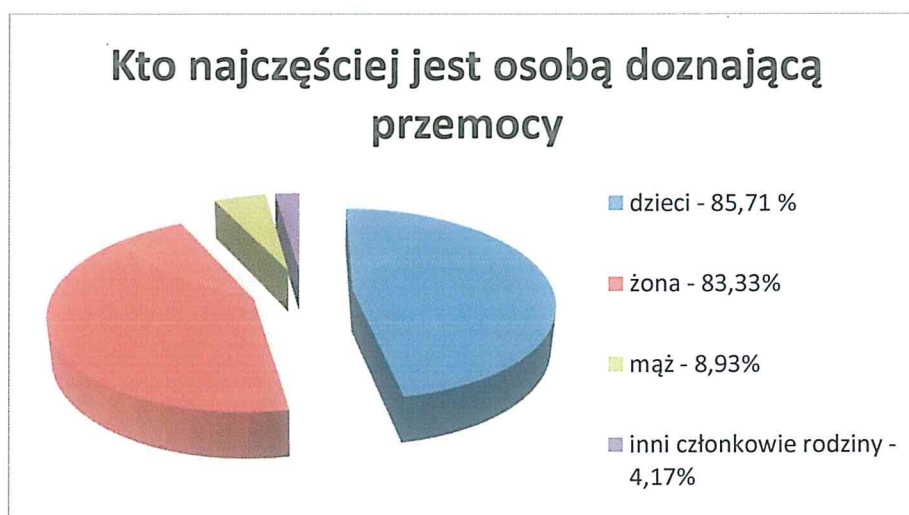
Wśród ankietowanych 77.9 % stwierdziło, że zna przypadki występowania zjawiska przemocy w rodzinie lub o nich słyszała. Wynika z tego, że skala przemocy jest zjawiskiem częstym.

Wykres 3.

Według ankietowanych najczęściej przemoc występuje w rodzinach, w których nadużywa się alkoholu, następnie w rodzinach patologicznych. Ponad czterdzieści procent ankietowanych wskazało, że ich zdaniem najczęściej występuje zjawisko przemocy we wszystkich wymienionych kategoriach rodzin o różnym statusie społecznym, a także tych z tzw. „normalnych”.

Wykres 4.

Według ankietowanych najczęściej osobami doznającymi przemocy są dzieci i żony. Z pewnością taki rozkład odpowiedzi może być wynikiem własnych doświadczeń badanych lub też obserwacji. Jako inni członkowie rodziny ankietowani wpisywali osoby starsze.

Wykres 5.

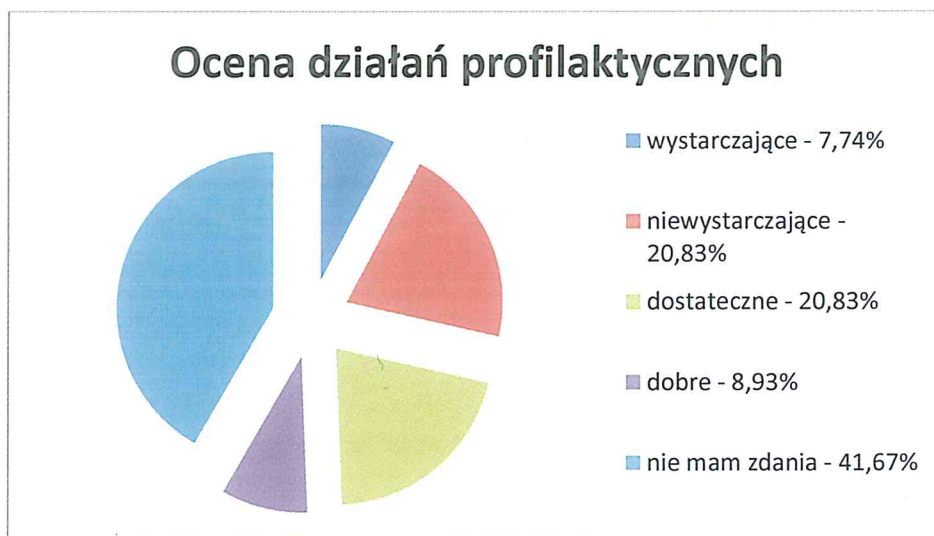
Następne pytanie ankiety dotyczy informacji, kto najczęściej jest osobą stosującą przemoc.

Jeśli chodzi o sprawców przemocy w rodzinie: sprawcą jest mąż a ofiarami jego żona i dzieci.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w mieście w związku z problemem przemocy w rodzinie.

Uzyskane opinie prezentuje poniższy wykres:

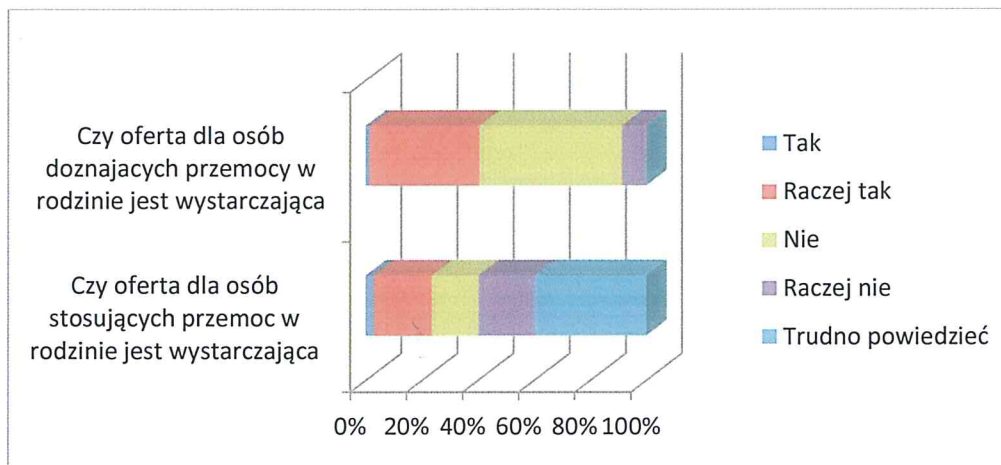
Wykres 6.

Wśród ankietowanych występuje brak wiedzy na temat działań profilaktycznych (41.67% i 20.83% = 62.5%).

Odpowiadając na następne dwa pytania badani oceniali ofertę pomocy świadczonej ofiarom i sprawcom przemocy. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy:

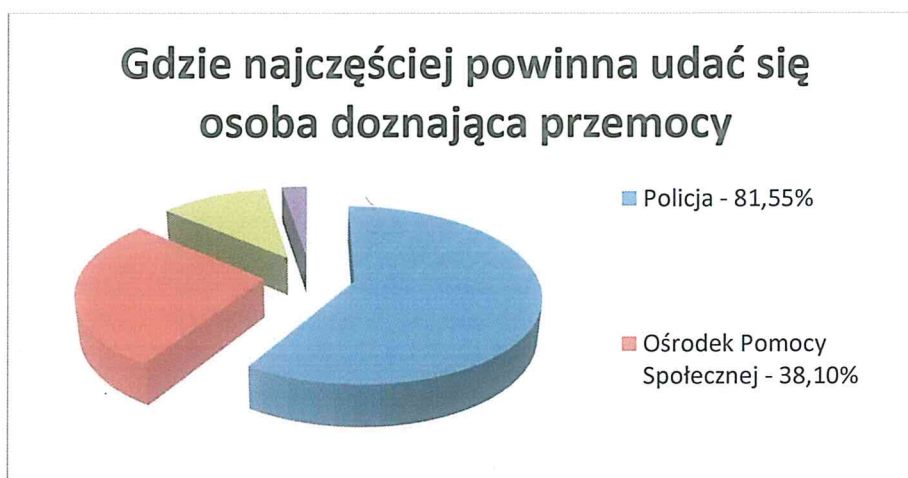
Wykres 7.

Wypowiadając się na temat wsparcia udzielane ofiarom przemocy, łącznie 39.88% badanych uznało, że trudno powiedzieć czy jest ona wystarczająca. Natomiast na pytanie czy oferta dla osób stosujących przemoc jest wystarczająca 20.83% respondentów uznało, że nie jest wystarczająca.

Występuje tu brak wiedzy na temat udzielanej oferty zarówno dla osób doświadczających przemocy jak i stosujących przemoc.

Wykres 8.

Na pytanie gdzie najczęściej powinna udać się osoba doznająca przemocy najwięcej respondentów bo 137 osób wskazało Policję. Z tego wynika, że Policja spostrzegana jest przez badanych jako instytucja, w której osoba doznająca przemocy uzyska największą pomoc. Na drugim miejscu Ośrodek Pomocy Społecznej, na trzecim miejscu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Z tego wykresu wynika, że respondenci mają dobre rozeznanie, które instytucje w mieście mogą udzielić pomocy osobie doznającej przemocy w rodzinie.

Ofiarami przemocy są zarówno dorośli jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe. Najczęściej identyfikowanymi ofiarami przemocy domowej są kobiety i dzieci.

IV. STAN ZASOBÓW

Na terenie Gminy Miasta Marki obserwuje się brak sieci instytucji zajmujących się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Pojawiają się natomiast organizacje pozarządowe zajmujące się tą tematyką. Dotychczas ze wsparcia terapeutycznego dla ofiar przemocy korzystały osoby kierowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach do Stowarzyszenia PRO. W zasobach Gminy miasta Marki pojawiają się także placówki wsparcia dziennego (2) dla dzieci i młodzieży, w tym jedna socjoterapeutyczna. Na terenie Gminy funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, wciąż jednak członkowie Zespołu zauważają brak gotowości do współpracy międzyinstytucjonalnej jednostek zobowiązanych do pracy w Zespole, słabą aktywność jednostek szczególnie oświaty i służby zdrowia. Powoduje to sytuację, w której tak naprawdę sprawami z zakresu przeciwdziałania przemocy zajmuje się ośrodek pomocy społecznej i policja.

Wnioski:

W związku z przeprowadzoną diagnozą w obszarze problematyki przemocy w rodzinie w Markach oraz biorąc pod uwagę stan zasobów ludzkich i instytucjonalnych, stwierdzono, występowanie następujące potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które należy wziąć pod uwagę w założeniach Programu.

1. Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu zwiększenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez: kampanie społeczne, działania profilaktyczne, edukacyjne, propagowanie właściwych postaw wolnych od przemocy, szczególnie u rodziców.
2. Zintensyfikowanie działań ochronnych wobec osób krzywdzonych, a szczególnie zwiększenie możliwości ochrony przed przemocą osób starszych i niepełnosprawnych.
3. Zwiększenie oferty skierowanej dla sprawców przemocy, poprzez prowadzenie stałego systemu działań korekcyjnych i terapeutycznych oraz ścisłą współpracę organów ścigania i sprawiedliwości.
4. Zwiększenie skuteczności stosowania oddziaływań prawnych w zakresie natychmiastowego odizolowania sprawcy od osób krzywdzonych i zakazu zbliżania.
5. Stałe podnoszenie kompetencji osób podejmujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Stałe rozwijanie sieci instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz doskonalenie ich zasobów kadrowych i lokalowych.
7. Doskonalenie systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc; promowanie wartości rodziny, metod wychowawczych bez użycia przemocy,

edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa. Przemoc w rodzinie należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim systemowego, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy w rodzinie.

VI. KIERUNKI DZIAŁAŃ

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Markach, realizacji celów ustawowych, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz celów wskazanych w niniejszym programie określono główne kierunki działań oraz sprecyzowano grupy odbiorców do których są one kierowane.

I. Profilaktyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie – obszar kierowany do społeczeństwa lokalnego, w tym osób i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

II. Wsparcie osób doświadczających przemocy w rodzinie – obszar skierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, o których mowa w art. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

III. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zacieśnianie współpracy pomiędzy nimi obszar kierowany do przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Każde z działań przypisane jest konkretnym realizatorom odpowiedzialnym za ich realizację oraz określone zostały wskaźniki monitorowania realizacji tych działań.

VII. CELE PROGRAMU, OBSZARY, DZIAŁANIA, WSKAŹNIKI

Cel główny Programu

OGRANICZENIE NA TERENIE MIASTA MARKI ROZMIARU I NASTĘPSTW ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.

Cele szczegółowe Programu.

1. Profilaktyka przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie akcji informacyjno- edukacyjnych i szkolenia podnoszące jakość usług zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
2. Rozwijanie systemu współpracy i koordynacji między instytucjami w zakresie przeciwdziałania i ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Rozwijanie kompetencji i umiejętności reagowania wobec problemu przemocy w rodzinie.
4. Podnoszenie poziomu wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.

OBSZAR		
PROFILAKTYKA PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	CELE	1. Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Marki poprzez zwiększenie dostępności do materiałów informacyjno-edukacyjnych (ulotki, broszurki, plakaty, lokalna prasa). 2. Podnoszenie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości mieszkańców miasta wobec problemu przemocy w rodzinie. 3. Podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Miasta Marki w zakresie instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i form tej pomocy. 4. Poprawa skuteczności pomocy na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie.
	DZIAŁANIA	1. Próba diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Marki.

		2. Prowadzenie lokalnej kampanii społecznej (ulotki, broszury, internet, prasa lokalne). 3. Współpraca z placówkami ochrony zdrowia i oświaty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
	WSKAŹNIKI	1. Liczba materiałów informacyjno-edukacyjnych o zjawisku przemocy w rodzinie i instytucjach udzielających pomocy. 2. Liczba informacji w prasie lokalnej. 3. Liczba informacji w internecie. 4. Liczba zrealizowanych projektów obejmujących działania z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
	REALIZATOR	1. Urząd Miasta Marki. 2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Markach. 3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach. 5. Placówki Oświatowe. 6. Organizacje pozarządowe działające na terenie Miasta Marki. 7. Komisarjat Policji w Markach. 8. Sąd Rejonowy w Wołominie – służby kuratorskie. 9. Inne instytucje.
WSPARCIE OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE	CELE	1. Podniesienie skuteczności działań ochronnych na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 2. Zwiększenie poziomu wiedzy na temat instytucji pomagających osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz form udzielanej pomocy. 3. Zapewnienie pomocy, wsparcia i bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
	DZIAŁANIA	1. Koordynowanie i doskonalenie współpracy między instytucjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 2. Zwiększenie dostępności do informacji w zakresie możliwości i form pomocy psychologicznej, medycznej, socjalnej. 3. Zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w Ośrodku Interwencji kryzysowej w Zielonce. 4. Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie w tym interwencja kryzysowa. 5. Udzielanie pomocy finansowej, psychologicznej, prawnej oraz pomocy w formie schronienia. 6. Udzielanie schronienia oraz prowadzenie mieszkania chronionego przeznaczonego dla kobiet i kobiet z dziećmi, którzy doświadczali przemocy w rodzinie. 7. Świadczenie poradnictwa psychologicznego, medycznego, prawnego, socjalnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. 8. Pomoc w formie grupowych form wsparcia dla osób dotkniętych przemocą (grupy wsparcia, grupy terapeutyczne, grupy psychoedukacyjne) i programów profilaktycznych dla dzieci. 9. Zmiana sposobu realizacji działania w formie pracy socjalnej realizowana z osobami, dla których prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”.
	WSKAŹNIKI	1. Liczba osób korzystających z proponowanych przez Miasto Marki form pomocy. 2. Liczba osób korzystających z pomocy w całodobowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Zielonce. 3. Liczba udzielonych porad i konsultacji. 4. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. 5. Liczba spotkań Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. 6. Liczba ulotek, broszur, plakatów, informacji w prasie lokalnej i internecie o instytucjach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

		7. Liczba osób, u których w wyniku uzyskanej pomocy poprawie uległa sytuacja życiowa.
	REALIZATOR	1. Urząd Miasta Marki. 2. Zespół Interdyscyplinarny w Markach 3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach. 4. Placówki Oświatowe. 5. Komisariat Policji w Markach. 6. Sąd Rejonowy w Wołominie – służby sądowe. 7. Placówki ochrony zdrowia w Markach.
PODNIESIENIE KOMPETENCJI SŁUŻB REALIZUJĄCYCH ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.	CELE	1. Zapewnienie możliwości szkolenia wewnętrznego i zewnętrznego oraz doskonalenie umiejętności osób pracujących w pierwszym kontakcie z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, jak i stosującymi przemoc. 2. Zapewnienie możliwości podnoszenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie rozpoznawania wczesnych symptomów występowania zjawiska przemocy w rodzinie. 3. Poprawa sprawności i jakości świadczących usług w zakresie przemocy w rodzinie przez instytucje do tego zobowiązane i uprawnione
	DZIAŁANIA	1. Opracowywanie i wdrażanie programów podnoszących kompetencje kadr. 2. Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez włączanie nowych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie nowych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
	WSKAŹNIK	1. liczba szkoleń. 2. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach. 3. Liczba osób podnoszących kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
	REALIZATOR	1. Urząd Miasta Marki. 2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach. 4. Placówki Oświatowe. 5. Organizacje pozarządowe działające na terenie Miasta Marki na rzecz dzieci i młodzieży. 6. Komisariat Policji w Markach. 7. Sąd Rejonowy w Wołominie – służby kuratorskie.

VIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy Miasta Marki na lata 2016-2020 są środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IX. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

Zakłada się, że program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Marki na lata 2016-2020 będzie miał charakter interdyscyplinarny i będzie realizowany przez wszystkie instytucje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie.

Wiceprzewodnicząca
Rady Miasta Marki
Anna Grochowska
Anna Grochowska